

Raadsvoorstel

Raadsvergadering d.d.	7 september 2026
Zaaknummer	523424
Portefeuillehouder	CP
Onderwerp	Fusie onderwijsbesturen OVO en CVO

Beslispunten

1. Goedkeuring te verlenen aan de juridische fusie tussen de beide schoolbesturen voortgezet onderwijs, waarbij de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân zal optreden als ‘verdwijnende stichting’ en Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Fryslân-Noord zal optreden als ‘verkrijgende stichting’ en onder de nieuwe naam Stichting Funderend Onderwijs Noard-Fryslân het vermogen van CVO-NWF verkrijgt;
2. Goedkeuring te verlenen aan de statuten van Stichting Funderend Onderwijs Noard-Fryslân conform het finaal concept.

Samenvatting

De Jutter is onderdeel van OVO Fryslân-Noord. De besturen van CVO Noordwest-Fryslân en OVO Fryslân-Noord hebben het voornemen om bestuurlijk te fuseren en één nieuwe samenwerkingsstichting te vormen. Hiermee sorteren de besturen voor op de demografische krimp van het aantal leerlingen welke al een tijd gaande is. De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad van zowel OVO als CVO hebben formeel ingestemd met de fusie. Ook de minister heeft goedkeuring verleend aan de fusie. De gemeente is als statutaire partner betrokken bij de borging van het openbaar onderwijs in de nieuwe stichting. Dit betekent dat de gemeente toestemming moet verlenen voor de daadwerkelijke fusie en in moet stemmen met de nieuwe statuten.

Aanleiding

De Jutter is onderdeel van OVO Fryslân-Noord. De besturen van CVO Noordwest-Fryslân (hierna: CVO-NWF) en OVO Fryslân-Noord (hierna: OVO-FN) hebben het voornemen om bestuurlijk te fuseren en één nieuwe samenwerkingsstichting te vormen. Hiermee sorteren de besturen voor op de demografische krimp van het aantal leerlingen welke al een tijd gaande is. De prognose is dat het totaal aantal leerlingen in het voedingsgebied (Fryslân-Noord) van CVO en OVO in 2036 circa 20% lager ligt dan in 2016. Ook speelt het oplopende tekort op (onderwijs)arbeidsmarkt verder op in de regio. Om de huidige diversiteit aan scholen, de spreiding van de locaties en de twee verschillende signaturen (openbaar en christelijk) in de toekomst te kunnen behouden, is samenwerking tussen de twee koepels volgens hen noodzakelijk. De koepels hebben onderzocht in welke samenwerkingsvorm dit het best kan en zijn tot de conclusie gekomen dat een besturenfusie sterk de voorkeur geniet. Daarop is op 2 juli 2025 een intentieverklaring getekend door de partijen. De stichtingen hebben het voornemen op 9 oktober 2025 via een raadsbrief (zie bijlage 1) ook actief kenbaar gemaakt aan de betrokken gemeenten.

De gemeente speelt in dit traject een rol als betrokken overheid en als hoeder van het openbaar onderwijs. Op grond van artikel 3.31 lid 3 onder i van de Wet Voortgezet Onderwijs (WVO 2020) is het advies van het college van burgemeester en wethouders daarom vereist als onderdeel van de Fusie Effect Rapportage (FER) die bij het ministerie wordt ingediend door de fusierende partijen. Bij het wegen en beoordelen van het verzoek is de leidraad van de VNG¹ gehanteerd en is er intensief contact geweest tussen de betrokken gemeenten (Harlingen, Vlieland en Terschelling). De betrokken colleges hebben daarop in het najaar van 2025 een positief advies verstrekt over de wenselijkheid van de voorgenomen bestuurlijke fusie tussen CVO Noordwest-Fryslân en OVO Fryslân-Noord. Hierover bent u via een raadsmemo op 3 maart 2026 geïnformeerd (zie bijlage 2).

Daarnaast is de gemeente als statutaire partner betrokken bij de borging van het openbaar onderwijs in de nieuwe stichting. Dit betekent dat de gemeente toestemming moet verlenen voor de daadwerkelijke fusie en in moet stemmen met de nieuwe statuten. De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad van zowel OVO als CVO hebben formeel ingestemd met de fusie. Ook de minister heeft goedkeuring verleend aan de fusie. De stichtingen hebben middels een raadsbrief aan de gemeente Leeuwarden, Harlingen, Vlieland en Terschelling gevraagd om een besluit te nemen rondom de fusie c.q. de statuten van nieuw op te richten Stichting Funderend Onderwijs Noard-Fryslân (zie bijlage 3-7).

Beoogd resultaat

Waarborgen van kwaliteit en continuïteit van het onderwijs op Vlieland en toekomstbestendig en thuisnabij voortgezet onderwijs in het Waddengebied en de regio.

Relatie met omgevingsvisie

In de omgevingsvisie wordt de nadruk gelegd op samenwerken op regionaal niveau, waar deze fusie aan bijdraagt.

Argumenten

1.1 Door goedkeuring worden de schoolbesturen gevolgd in aanleiding/motief en doelen van de fusie

De belangrijkste aanleiding voor de fusie is de demografische krimp en krapte op de (onderwijs)arbeidsmarkt. Hierdoor staat een kwalitatief hoogwaardig onderwijsaanbod steeds meer onder druk. Het doel van de fusie is dan ook:

- De borging van de diversiteit van aanbod aan voortgezet onderwijs, de keuzevrijheid voor ouders en leerlingen en de werkgelegenheid voor het personeel in het werkgebied;
- De borging van levensbeschouwelijke identiteit van het bijzonder onderwijs en het openbare onderwijs;
- Partijen gaan samenwerken in plaats van concurreren en kunnen daarmee de gevolgen van leerlingendaling beter opvangen.

De situatie waarin een stichting voor bijzonder onderwijs en een stichting voor openbaar onderwijs fuseren tot een samenwerkingsstichting is niet uniek, maar komt regelmatig voor in Nederland. Een vergelijkbare ontwikkeling doet zich momenteel voor in de gemeente Súdwest-Fryslân, waar een koepelorganisatie voor openbaar en bijzonder onderwijs fuseert. Daarnaast heeft zich in het verleden een soortgelijke fusie voorgedaan in gemeente Heerenveen.

¹ VNG: Leidraad voor advisering bij fusievoornemens in het onderwijs door de gemeenten

1.2 Er vinden geen veranderingen plaats voor de afzonderlijke scholen/locaties binnen de stichtingen

Het gaat in dit proces nadrukkelijk niet om een fusie van scholen/locaties. Mocht in de toekomst sprake zijn van een feitelijke samenvoeging van schoollocaties, dan zal daarvoor opnieuw toestemming moeten worden gevraagd bij de betrokken gemeenten en het ministerie van OCW, conform de geldende wet- en regelgeving. Daarnaast is in het gehele fusieproces nadrukkelijk meegegeven en bevestigd dat de specifieke behoefte van het eiland en het PO-onderwijs erkend en geborgd is in de nieuwe samenwerkingsorganisatie.

1.3 Over de advisering heeft afstemming plaatsgevonden met de andere betrokken gemeenten

De andere betrokken gemeenten geven naar verwachting een positief advies af over de fusie. De beide koepels hebben hoofdvestigingen in de gemeente Leeuwarden, Harlingen, Waadhoeke, Vlieland en Terschelling.

2.1 In de nieuwe statuten wordt de relatie tussen de stichting en de raad geborgd

De gemeente(raad) is verantwoordelijk voor het voorzien in voldoende openbaar onderwijs, maar het bevoegd gezag over het openbaar onderwijs ligt bij OVO. De bestuurskracht van de nieuwe stichting waarin de betrokken schoolbesturen opgaan, wordt versterkt door de fusie. Het interne toezicht op de statutaire doelstelling van de nieuwe stichting blijft belegd bij een Raad van Toezicht. De wettelijk vastgelegde externe toezichtstaak van de raad op de continuïteit van het openbaar onderwijs blijft onverminderd van kracht en wordt, voor zover wettelijk vereist, in de nieuwe statuten geborgd.

De WVO 2020 hoofdstuk 3 regelt de overdracht van openbare scholen van de gemeente naar een stichting voor openbaar onderwijs. Daarin is bepaald dat de statuten van zo'n stichting een regeling moeten bevatten die de relatie met het openbaar onderwijs waarborgt, waarbij de overheid een 'overheersende invloed' in het bestuur moet behouden.

- In de nieuwe statuten is vastgelegd dat de gemeenteraden bij benoemingen van leden van de Raad van Toezicht een toetsende rol hebben: zij kunnen een voordracht binnen drie maanden bevestigen of gemotiveerd afwijzen; zonder reactie geldt de benoeming automatisch.
- Gemeenteraden ontvangen de jaarrekening van de nieuw op te richten stichting en kunnen daarover een zienswijze geven. Daarnaast vindt er minimaal eenmaal per jaar overleg plaats tussen het bestuur en de gemeenten over het onderwijs en de financiële situatie.
- Daarnaast beschikt de gemeente op grond van de Wet op het primair onderwijs (WVO 2020 hoofdstuk 3 paragraaf 4) over de bevoegdheid om in te grijpen in geval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur. De gemeente kan in dat geval de maatregelen treffen die noodzakelijk worden geacht om de continuïteit van het openbaar onderwijs te waarborgen.

Kanttekeningen/risico's

1.1 Door de fusie bestaat er geen afzonderlijke stichting meer die uitsluitend de belangen van het openbaar onderwijs behartigt

Binnen de nieuwe organisatie worden namelijk ook belangen van het bijzonder (christelijk) onderwijs vertegenwoordigd. Dit maakt het uitoefenen van de toezichthoudende rol op het openbaar onderwijs door de gemeente complexer. Tegenover dit risico staat dat de fusie leidt

tot versterking van de bestuurskracht en daarmee tot een robuustere organisatie. Hierdoor worden de continuïteit en kwaliteit van het openbaar onderwijs beter geborgd dan in de situatie waarin de besturen afzonderlijk opereren. De wettelijk vastgelegde externe toezichtstaak blijft onverminderd van kracht en wordt, voor zover vereist, in de statuten verankerd.

Uitvoering

Na de formele fusie zal er een bestuurlijke harmonisatie van de twee stichtingen plaatsvinden.

Communicatie

-

Financiën

-

Juridische Zaken

Wet voortgezet onderwijs 2020 (WVO 2020)

Bijlagen

1. Brief aan gemeenteraad – 9 oktober 2025
2. Raadsmemo bestuurlijke fusie CVO en OVO - 3 maart 2026
3. Brief aan gemeenteraad – 3 juli 2026
4. Definitieve fusie-effectrapportage
5. Concept statuten Stichting Funderend Onderwijs Noard-Fryslân
6. Voorstel tot fusie OVO Fryslan-Noord en CVO Noord- en West-Fryslan
7. Toelichting fusievoorstel OVO Fryslan-Noord en CVO Noord- en West-Fryslan

Burgemeester en wethouders van Vlieland 11 augustus 2026,

M. Schrier, burgemeester

A. Idema, gemeentesecretaris

De raad van de gemeente Vlieland,

1. heeft het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 augustus 2026 gelezen;

Besluit

1. Goedkeuring te verlenen aan de juridische fusie tussen de beide schoolbesturen voortgezet onderwijs, waarbij de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord- en West-Fryslân zal optreden als ‘verdwijnende stichting’ en Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Fryslân-Noord zal optreden als ‘verkrijgende stichting’ en onder de nieuwe naam Stichting Funderend Onderwijs Noard-Fryslân het vermogen van CVO-NWF verkrijgt;
2. Goedkeuring te verlenen aan de statuten van Stichting Funderend Onderwijs Noard-Fryslân conform het finaal concept.

Besloten in de openbare raadsvergadering van 7 september 2026

De griffier,

De voorzitter,

G. van Essen

M. Schrier